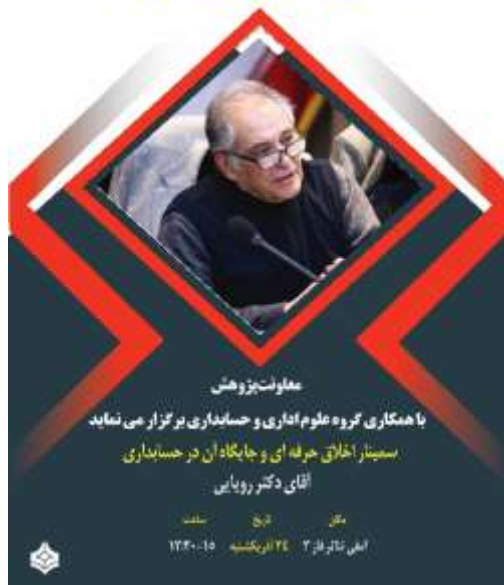

سمینار " اخلاق حرفه ای و جایگاه آن در حسابداری "

هفته پژوهش گرامی باد

سمینار " اخلاق حرفه ای و جایگاه آن در حسابداری " با سخنرانی " جناب آقای دکتر رمضانعلی رویایی " در روز یکشنبه ۹۸/۹/۲۴ از ساعت ۱۳:۳۰ الی ۱۵ در هفته پژوهش ۱۳۹۸ با برنامه ریزی معاونت پژوهش و فناوری سرکارخانم دکتر بسطامی و همکاری گروه علوم اداری در آمفی تئاتر دانشکده فنی دکتر شریعتی برگزار گردید.

در سمینار امروز جناب آقای دکتر رمضانعلی رویایی، استادیار دانشکده حسابداری دانشگاه آزاد اسلامی واحد علوم تحقیقات تهران و بنیانگذار رشته مدیریت و برنامه ریزی امور فرهنگی در ایران و مولف کتاب های "اخلاق و حرفه ای گرایی در حسابداری" و "فلسفه اخلاق و اخلاق حرفه ای: کسب و کار حسابداری" درباره ی ارتباط اخلاق و فرهنگ با حسابداری و ارزش های حسابداری در جامعه صحبت نمودند.

خلاصه ای از مطالب سمینار:

ارتباط اخلاق و فرهنگ در حسابداری

- افراد با زمینه های فرهنگی متفاوت ارزشهای خاص کاری را که بر عملکرد مدیریت تأثیر بحرانی دارند مرتفع نموده و به طور مستقیم به کارآیی مدیریت کمک می کنند.
- حسابداران حرفه ای در کشورهای مختلف ممکن است در بعضی از زمینه ها استنباط اخلاقی متفاوت و فرآیند تصمیم گیری اخلاقی متفاوتی داشته باشند. فرآیند تصمیم گیری اخلاقی حسابداران حرفه ای بین فرهنگ های متفاوت متنوع می باشد.

جایگاه فرهنگ در سیستم های حسابداری

تعاریف فرهنگ توسط اسمیرسیچ

- ۱- فرهنگ وسیله ای برای برآورده ساختن هر چه بهتر نیازهای حیاتی و روانی بشر است.
- ۲- فرهنگ به مثابه مکانیسم توافقی کنترل کننده ای است که هر یک از افراد جامعه را به ساختارهای اجتماعی پیوند می دهد.
- ۳- فرهنگ، سیستمی از ادراکات مشترک است.
- ۴- فرهنگ، سیستمی از نمادها و مفاهیم مشترک است.
- ۵- فرهنگ، تجسمی از زیرساخت (ضمیر) ناخودآگاه تفکر انسانهاست.

ابعاد فرهنگی و ارزش های حسابداری

مطالعات فرهنگی هافستد در سال های دهه ۱۹۷۰ به منظور کشف عناصر ساختاری فرهنگ در ارتباط با ۱۱۶۰۰۰ نفر از کارکنان شرکت IBM در ۵۳ کشور جهان که منجر به چهار بعد ارزشی اجتماعی می شد.

۱- اصالت فرد : مبین ارجح دانستن یک چارچوب اجتماعی یا پیوندی سست در جامعه است که در آن فرض می شود که افراد فقط به منافع خود و افراد درجه یک خانواده خود فکر می کنند. مقابل آن، اصالت جمع بیانگر ارجح دانستن یک چارچوب اجتماعی با پیوندی قوی در جامعه ای است که در آن افراد انتظار دارند اقوام، طایفه و سایر گروه های خودی از منافع آنها بخاطر وفاداریشان و بدون چون و چرا و چشم داشتی حمایت کنند.

۲- فاصله قدرت : اشاره به درجه میزانی دارد که افراد یک جامعه قبول دارند که قدرت در نهادها و سازمانها بطور نابرابر توزیع شده است. این مساله بر رفتار افراد فاقد و یا کمتر صاحب قدرت و افراد صاحب قدرت در

جامعه تاثیر می گذارد. مردم در جوامع با فاصله زیاد قدرت، یک سلسله مراتب قدرت که آن هر کسی مکانی دارد که نیازمند بحث و توجیه بیشتری نمی باشد را می پذیرد. مردم در جوامع فاصله کم قدرت برای برابری مبارزه می کنند و خواستار توجیه نابرابری های حاکم بر آن، قدرت هستند.

۳- پرهیز از عدم اطمینان : درجه و میزانی است که افراد یک جامعه نسبت به نامعلومی و ابهام از آینده احساس ناراحتی می کنند. این احساس، آنان را برای باورهایی که شرایط معلوم و اطمینان به ارمغان می آورد و نهادهایی که وفاداری و مطابقت را تثبیت می کنند، هدایت می کند. جوامع شدیداً گریزان از عدم اطمینان قوانین اعتقادی و رفتاری اکید و خشکی را ایجاد و حفظ می کنند و اشخاص عقاید انحرافی را تحمل نمی کنند. جوامعی که به درجات ضعیف تراز عدم اطمینان و ابهام گریز هستند، فضای به مراتب بازتری دارند که در آن اهمیت نحوه عمل بیشتر از اصول را بوده و انحراف و تکروی و بروز عقاید مخالف به صورت سهل تری تحمل می شود.

۴- مردمنشی در مقابل زن منشی : صفات مردانه بیانگر ارجح دانستن پیروزی، قهرمان پروری، قاطعیت و موقعیتهای عمده آنها در جامعه است. مخالف آن صفات زنانه؛ به معنای احترام متقابل و برابری زن و مرد؛ برای انعکاس ارجحیت روابط میانه رو، توجه به ضعفها و کیفیت زندگی در جامعه است. بحث اصلی در این بعد ارزشی شیوه هایی است که در آن یک جامعه نقش های اجتماعی را به جنس های مختلف تخصیص می دهد.

ارزش های حسابداری

گری در تحقیقی چهار ارزش حسابداری را معرفی کرد که عبارتند بودند از: حرفه گرایی در مقابل کنترل قانونی؛ یکنواختی در مقابل انعطاف پذیری؛ محافظه کاری در مقابل خوش بینی و رازداری در مقابل شفافیت

۱- حرفه ای گرایی در مقابل کنترل قانونی : گری بیان می کند که این ارزش یک بعد ارزشی مهم در حسابداری می باشد. زیرا حسابداران درک کرده اند که باید نگرش های مستقل را تدوین کرده و قضاوت های حرفه ای فردی خود را در سطح جهانی مورد آزمون قرار دهند.

۲- یکنواختی در مقابل انعطاف پذیری: یکنواختی یک بعد ارزشی مهم برای حسابداری می باشد، زیرا نگرشها درباره یکنواختی، سازگاری یا قابلیت مقایسه ابزارهای بنیادی اصول حسابداری در سطح جهانی می باشند. این ارزش باعث سازگاری شرکتها در طول زمان در بکار گیری رویه های مختلف بوده و ملاحظات مربوط به قابلیت مقایسه بین شرکتها را در اولویت خود قرار می دهد، همچنین تا حدودی نیز واحدهای تجاری را برای گزینش رویه های متناسب با شرایط خاص خودشان مورد ملاحظه قرار می دهد، به این ترتیب انعطاف پذیری را نیز مورد توجه قرار می دهد.

۳ - محافظه کاری در مقابل خوش بینی : بعد ارزشی مهم حسابداری می باشد، زیرا محافظه کاری «قدیمی ترین و محتمل ترین اصل با نفوذ ارزشیابی میباشد» استرلینگ، (۱۹۶۷). محافظه کاری با احتیاط در اندازه گیری دارایی و گزارشگری سود، به عنوان یک نگرش بنیادی حسابداری در سطح جهان شناخته شده است. دامنه آن از رویکرد محافظه کاری قوی در ژاپن و قاره اروپا (همانند فرانسه، آلمان، و سوئیس) به سمت محافظه کاری کمتر و نگرش های ریسک پذیر حسابداران در ایالات متحده، بریتانیا و تا اندازه ای هلند کشیده می شود. تغییر اثر محافظه کاری روی رویه های اندازه گیری حسابداری در سطح بین المللی به طور تجربی اثبات شده است.

۴ - رازداری در مقابل شفافیت : در این بعد ارزشی، مدیران نیز همانند حسابداران نقش مهمی ایفا می کنند زیرا مدیران روی کیفیت و کمیت اطلاعات که برای افراد برون سازمانی منتشر می شود، نفوذ دارند. رازداری یا اطمینان بخشی، در ارتباطات کسب و کار به هیچ وجه یک اصل بنیادی حسابداری تلقی نمی شود. همچنین به نظر میرسد رازداری ارتباط زیادی با محافظه کاری داشته باشد. هر دو ارزش در گزارشگری مالی شرکت در سطح عمومی به رویکرد محتاطانه دلالت دارند؛ رازداری به بعد افشاء مربوط می شود اما محافظه کاری به بعد اندازه گیری مربوط می شود.

خلاصه مطلب:

همانطوری که بیان شد، افراد با سطوح مختلف از ابعاد فرهنگی، ارزش های اخلاقی متفاوتی خواهند داشت، لذا فرآیندهای تصمیم گیری اخلاقی متفاوتی از خود ارائه می دهند. تعدادی از مطالعات بین فرهنگی در مورد اخلاق حسابداری نتیجه گیری کرده اند که استنباط اخلاقی افراد در بین فرهنگهای مختلف متفاوت می باشد.

پس از توضیحات استاد و پرسش و پاسخ دانشجویان از استاد ارجمند تقدیر به عمل آمد.

